

AYLLU RUNAKUNAP YACHAYNINKUNA REGISTRACHINAMANTA

Colaboradores:

Ayllu runakunap yachayninkuna registrachinamanta

© 2021

Instituto Nacional de Defensa de la
Competencia y de la Protección de la Propiedad
Intelectual (Indecopi)

Calle de la Prosa 104 - San Borja, Lima, Perú
Teléfono: (51-1) 224 7800
E-mail: patenta@indecopi.gob.pe

Textos:
Luis Dávalos y Sofía Vargas

Asesoría técnica y edición de textos:
Liliana Palomino y Sara Quinteros (Indecopi)

Diseño, diagramación e ilustraciones:
Luis Núñez

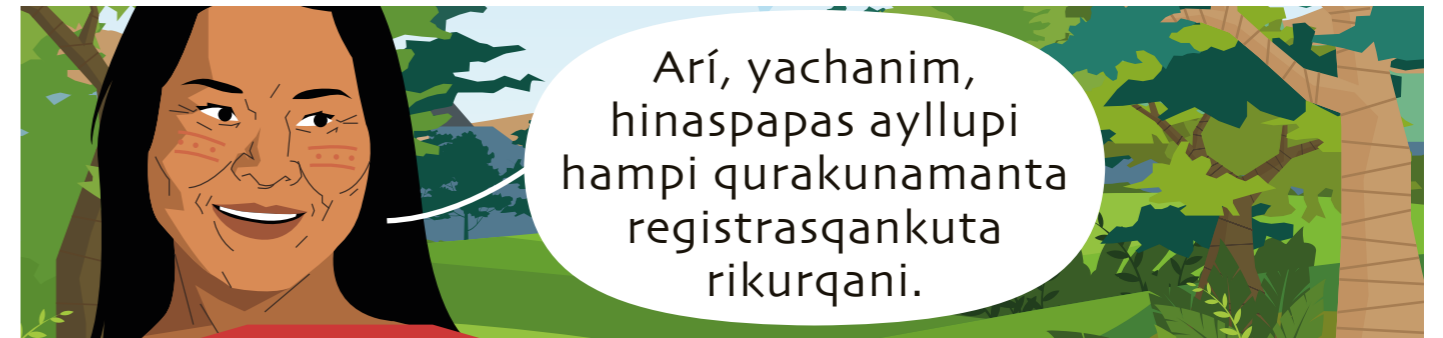
Con apoyo del Proyecto GEF ABS Nagoya

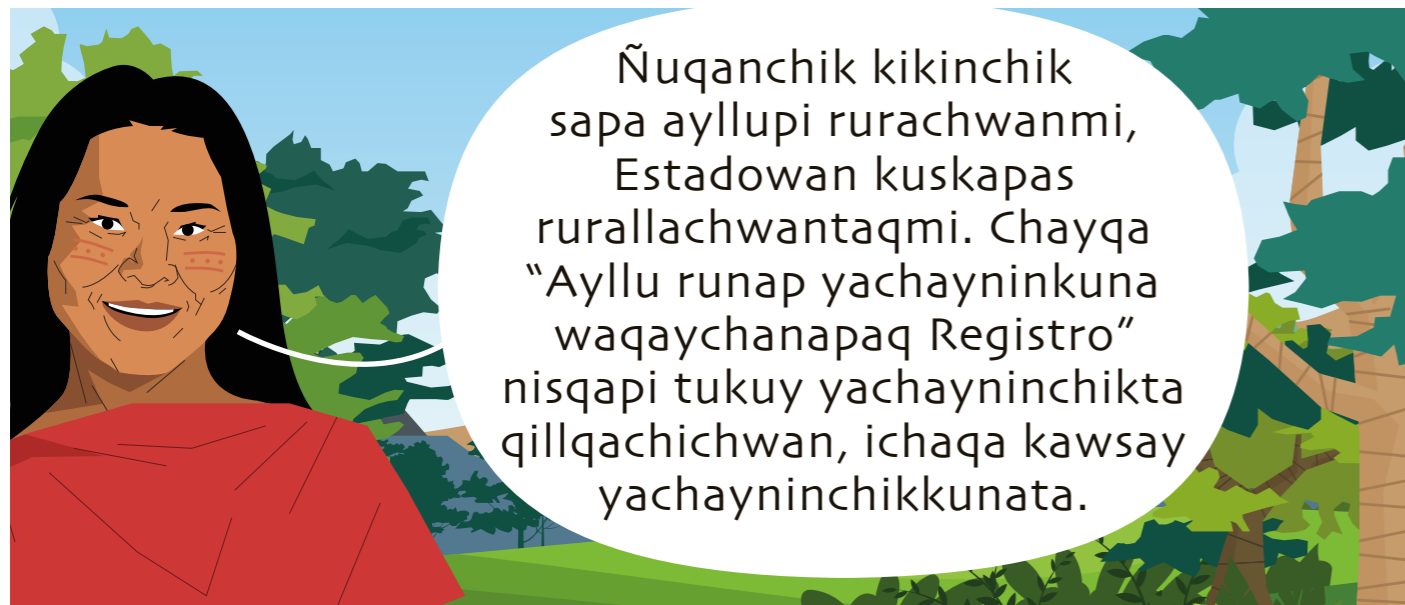
Síguenos: Indecopi Oficial

<http://www.indecopi.gob.pe>

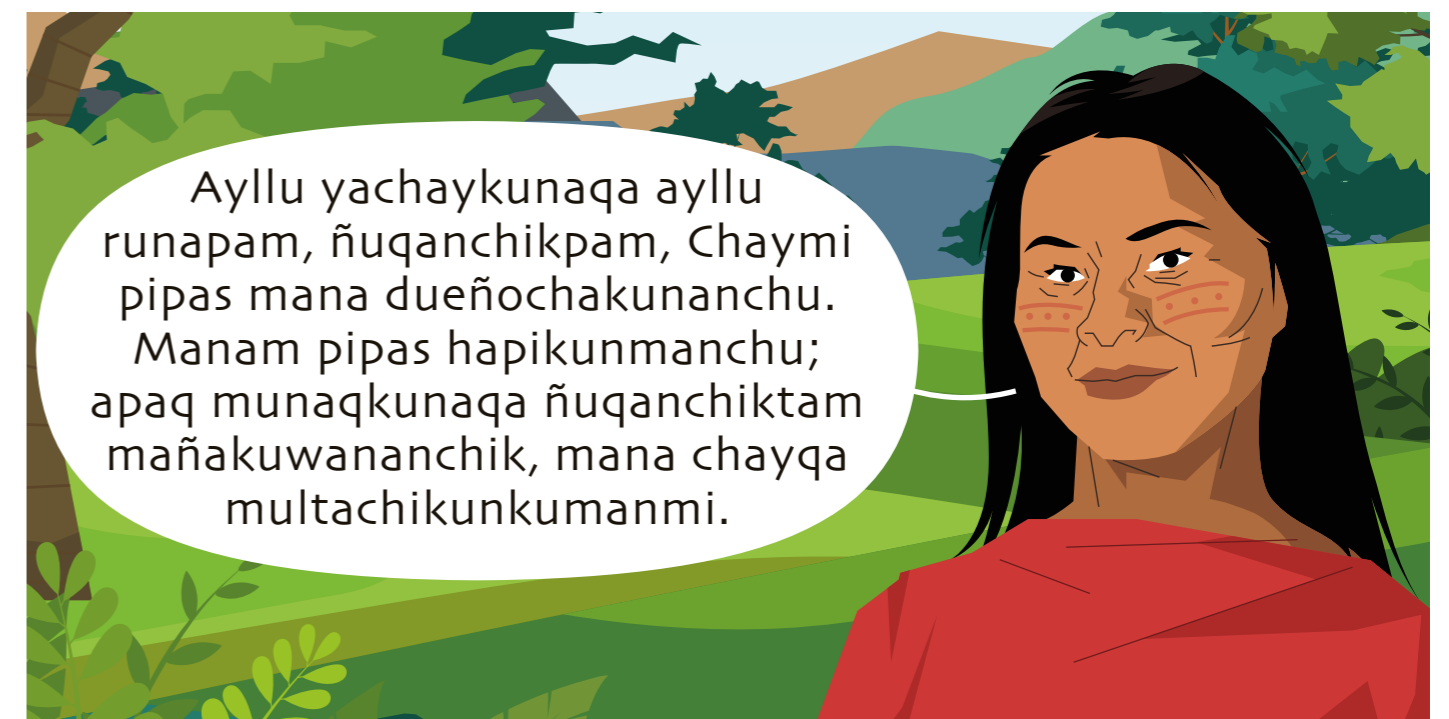

Ayllu yachaykuna*:
Ayllu yachaykunaqa, ayllukunapa ñawpa yachayninkunam, llapan suyukunapi tiyaq ayllu runakunam unay unay pachamantaraq riqsisqa yachaykunam, tayta mamanchik, machu payakunap yachachiwasqanchikmi. Pacha Mamapi Iliw kawsaqkunawan kуска tiyaspam sapa punchaw chay yachaykunawan kawsanchik.

Pacha Mamapi kawsaqkunamanta ayllu yachaykuna:
Chay ayllu yachaykunaqa Pacha Mamapi tukuy kawsaqkunawan kуска paqariq yachaykunam. Chay ukupim kachkan yurakunamanta, sach'akunamanta, mallikunamanta yachaykuna, hinallataq uywakunamanta yachaykunapas.

Ayllu yachaykuna: conocimientos colectivos

Ley 27811 kamachikusqanmanhinaqa, 3 registrokunam kan. Estadowanqa kanmi: Registro Nacional Público sutiyuqpas, Registro Nacional Confidencial nisqapas. Chaymantapas, kikinchi ayllu runakuna, llaqtanchikpi registranchikta qispichillachwantaq.

Indecopi wasi qawasqan

Ayllu Runapaq Ayllu Yachaykuna waqaychachinapaq Registro Nacional Público nisqa.

Hawa runakunap yachaynintapas riqsinmi, manam ayllu runapa yachayninkunallatachu. Llapa runam yachankuman.

Ayllu Runapaq Ayllu Yachaykuna waqaychachinapaq Registro Nacional Confidencial nisqa.

Ayllu runakunap yachayninkunallata waqaychananapaq, kay Registropiqa ñuqallanchikmi yachachwan, manam wakin runaqa, pakasqahina kanan.

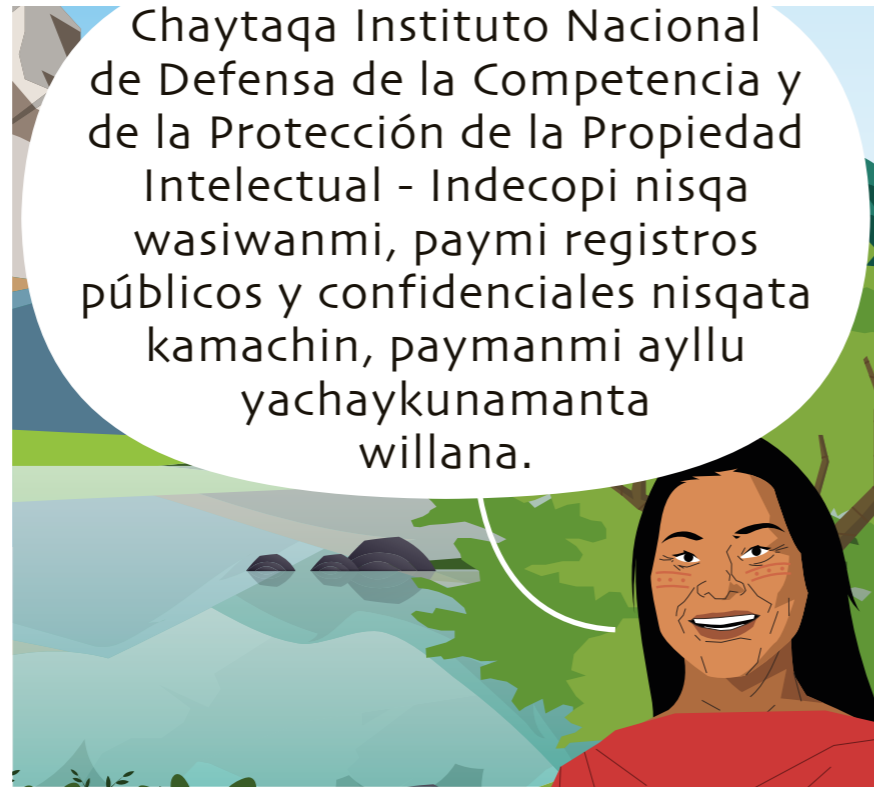
Ayllu runakunap qawasqan

Ayllu runapaq ayllu yachaykuna waqaychachinapaq Registros Locales nisqa.

Kikinchi ayllu yachaykuna registrayta waqaychayta atichwan, ichaqa kawsayninchi ukupihina.

¿Imaynatataq Estadowanri registrota rurana?

Chaytaqa Instituto Nacional de Defensa de la Competencia y de la Protección de la Propiedad Intelectual - Indecopi nisqa wasiwanmi, paymi registros públicos y confidenciales nisqata kamachin, paymanmi ayllu yachaykunamanta willana.

¿Imaynatataq chaytari rurana?

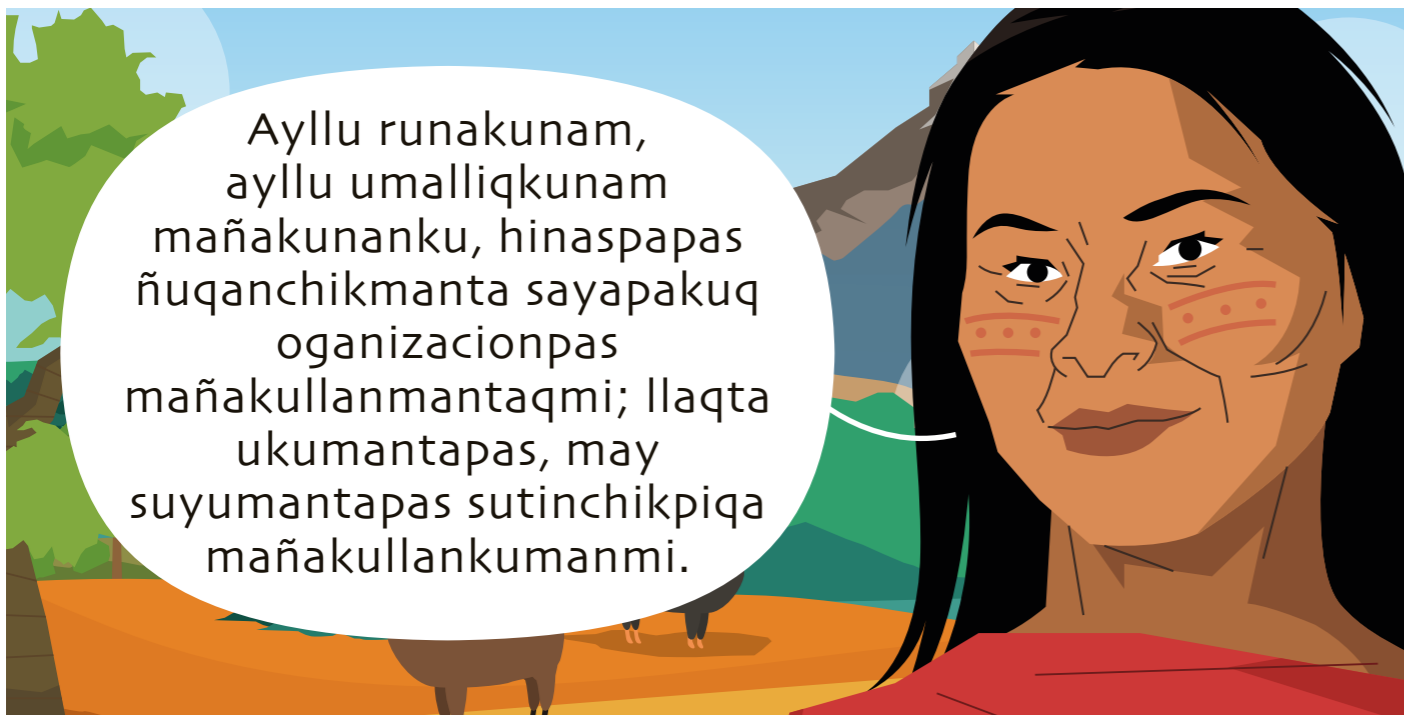
Ñawpaqtaqa ayllu runakunam huñunakunanchik, chaypim rimanakunanchik ima, hayka yachaypaqmi registrota rurasun chayta. Chay acuerdoqa actapim qillqakunan.

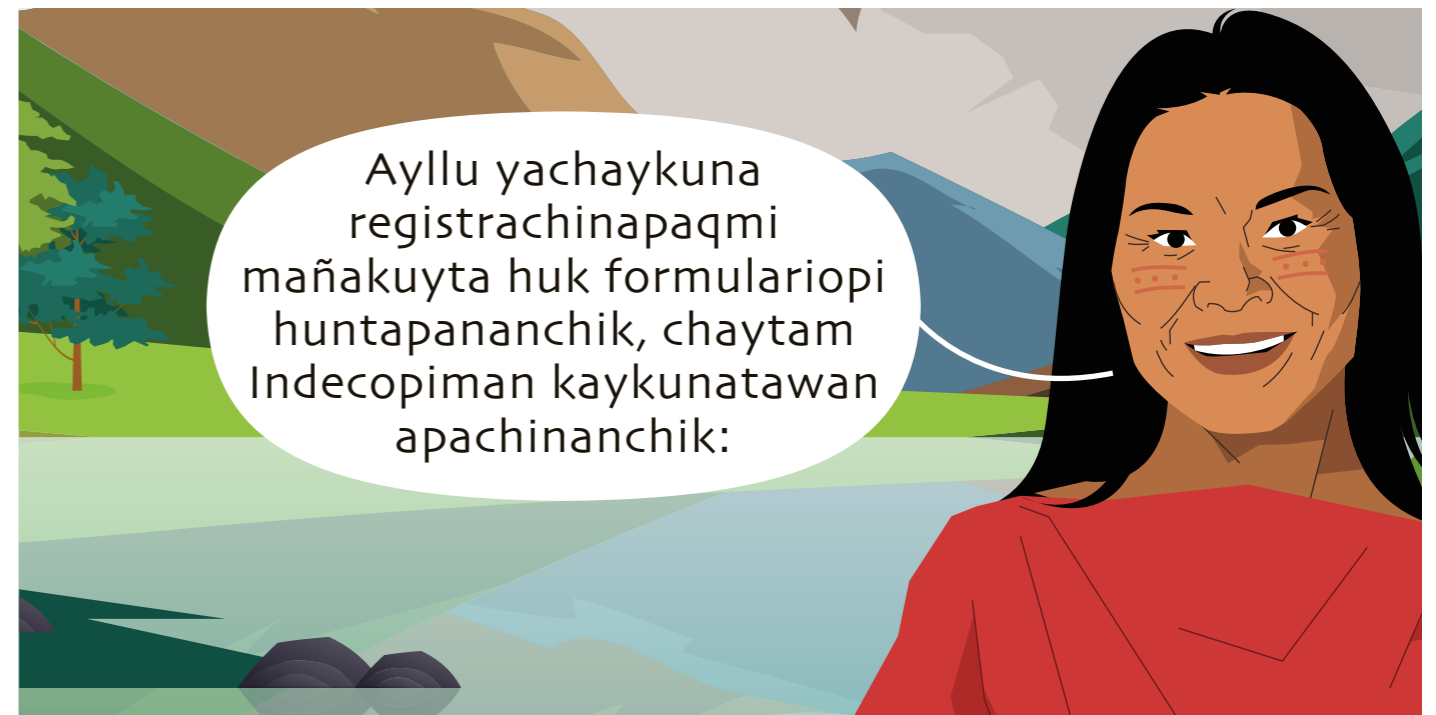
¿Chay registro rurakunanpaqri pitaq mañakunan?

¿Chaymanri ima ruraytaq qatin?

Ayllu runakunam, ayllu umalliqkunam mañakunanku, hinaspapas ñuqanchikmanta sayapakuq oganizacionpas mañakullanmantaqmi; Ilaqta ukumantapas, may suyumantapas sutinchikpiqa mañakullankumanmi.

Ayllu yachaykuna registrachinapaqmi mañakuyta huk formulariopi huntapananchik, chaytam Indecopiman kaykunatawan apachinanchik:

1. Ayllu yachaykuna registro mañakuq comunidadpa, ayllu runap sutinta;
2. Ayllu runapa, comunidadpa umalliqnin sutinta;
3. Mayqan kawsay ayllu yachaytataq riqsichispa waqaychachisun, chaypa sutinta (runa simipipas churachwanmi);
4. Imapaqtaq allin, imaynatataq chay yachaywan rurayta yachanchik, chaytapas churanam;
5. Registrachinapaq imaynataq chay ayllu yachay, chaytam qayllasmanta allinta willakuspa churana;
6. Registro mañakunapaq aktata.
7. Chay kawsaq ayllu yachayta* registrachinapaq kikintapas fotopipas riqsinankupaq apachina.

*Kawsaq ayllu yachay = conocimiento de recurso biológico

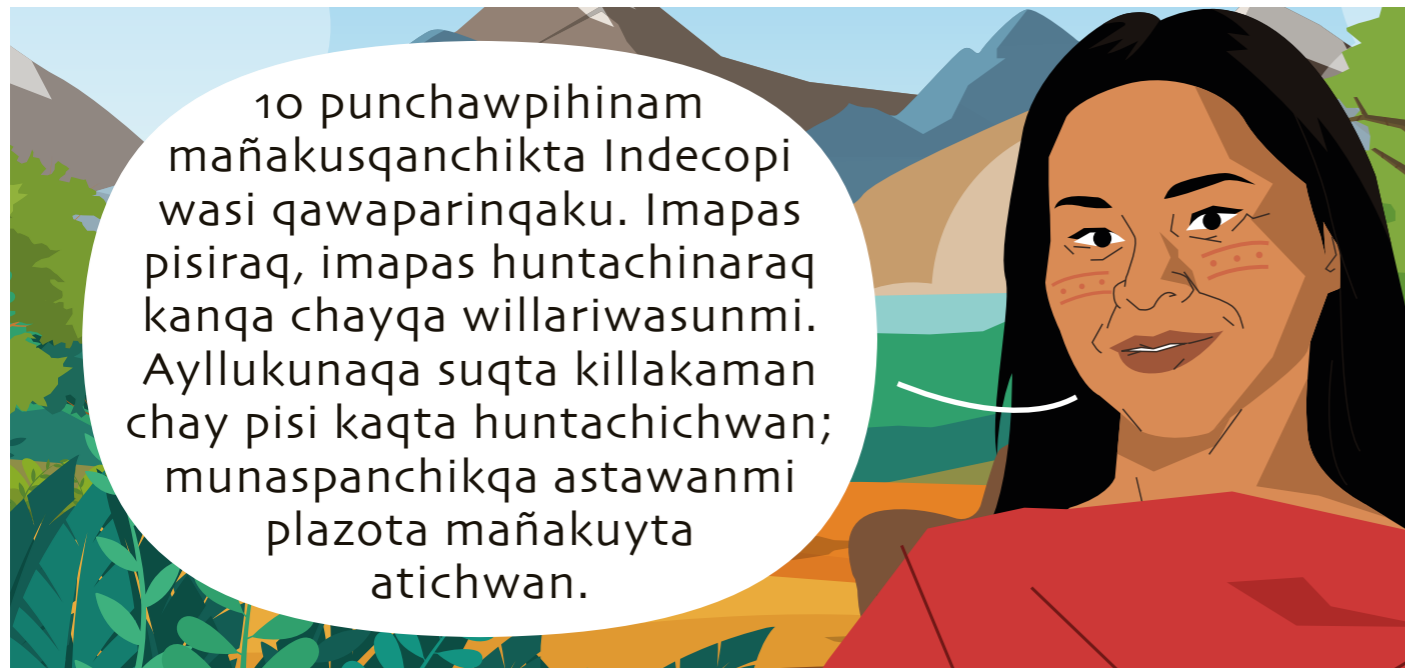
Allintañam chuyanchakuchkan, ichaqa chay imayna yachay kasqanmanta willakunamanta aschatawan willariway, Marita.

Arí. Huk hampi qurata registrachichwan chayqa, chay quramantam tukuy yachaykunata churananchik: sutinta, imayna kasqanta; ima unquypaqtaq allin. Nillasunmantaq imapaqmi allin, imaynatataq chay hampita wakichina, imaynatataq hampina, chaykunata. Huk/wak yachasqanchiktapas willakuyta atichwanmi.

Indecopiman chay yachaykunamanta willakuspa mañakusun, chaymantari, ¿imataq qatinqa?

10 punchawpihinam mañakusqanchikta Indecopi wasi qawaparinqaku. Imapas pisiraq, imapas huntachinaraq kanqa chayqa willariwasunmi. Ayllukunaqa suqta killakaman chay pisi kaqta huntachichwan; munaspanchikqa astawanmi plazota mañakuyta atichwan.

Allinmi, ¿ichaqa manachu pillawanpas yanapachikusunman?

Arí, mañakuptinchikqa Indecopi wasimanta llamkaq runata kachamunkumanmi chay registropi yanapawananchikpaq.

¿Chaypichu tukun?

Arí Ramiro, chay willakuykunata huntaparqusun chayqa Indecopi qawaykuspaqa ayllu yachayninchikta registrañannam.

Tiyay Marita, wakin llaqtakunapipas ayllu runakuna ñuqanchikhina kikin hampi qurakunata riqsillankutaq chayri, ¿imaynataq kanman, kikin yachaykunallataq registrakunmanchu?

Arí Ramiro, manam imananmanchu. Kanmanmi iskay kimsa ayllu runa ayllu llaqta kikin yachayllata registrachiqqa.

**¡YACHANCHIKÑAM
AYLLU YACHAYKUNA
REGISTRACHIY ALLIN
KASQANTAQA!
¡YACHALLANCHIKTAQMI
IMAYNA RURAYPAS!**

Añáy tiyay Marita,
kunanmi wasipi kay
chiripaq huk matichata
timpurqachipusqayki.

Indecopi wasiqa:

- ▶ Instituto Nacional de Defensa de la Competencia y de la Protección de la Propiedad Intelectual nisqa sutiyuq wasim. Paymi ayllu yachaykunata waqaychaspá harkachin, amachan, sayapakun ima.
- ▶ Pikunachus chay ayllu yachaykunata pakallapi apanqaku, usuchispahina qawarinqaku chayqa, paykunapaqmi multata, 150 UIT chaninkama Indecopi churanman.
- ▶ Hinallataq, chay ayllu yachaykuna pellanapaqpas, waqaychanapaqpas, amachanapaqpas Indecopim ayllu runakunata yanapan, kallpanchan ima.

INSTITUTO NACIONAL DE DEFENSA DE LA COMPETENCIA
Y DE LA PROTECCIÓN DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL

www.indecopi.gob.pe

